

॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभाष्येचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ कथमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥
तेजसादित्यसदृशः क्षमया पृथिवीसमः ॥ बृहस्पतिसमो बुद्ध्या हिमवानिवसुस्थिरः ॥ २० ॥ कर्मणामनसा वाचा दमेन प्रशमेन च ॥ मनां स्याराधयामास प्रजा
नां समहीपतिः ॥ २१ ॥ यईजे हयमेधानां शतेन विधिवत्प्रभुः ॥ याजयामास यं विद्वान्स्वयमेवांगिराः प्रभुः ॥ २२ ॥ तस्य पुत्रोति चक्राम पितरंगुणवत्तया ॥ मरु
तोनामधर्मज्ञश्चक्रवर्त्तिमहायशाः ॥ २३ ॥ नागायुतसमप्राणः साक्षाद्विष्णुरिवापरः ॥ स यक्ष्यमाणो धर्मात्मा शातकुंभमयान्युत ॥ २४ ॥ कारयामास शुभ्राणि
भाजनानि सहस्रशः ॥ मेरुपर्वतमासाद्य हिमवत्पार्श्वोत्तरे ॥ २५ ॥ कांचनः सुमहान्यादस्तत्र कर्मचकार सः ॥ ततः कुंडानि पात्रीश्च पिठराण्यासनानि च ॥ २६ ॥
चक्रुः सुवर्णकर्तारो येषां संख्यानविद्यते ॥ तस्यैव च समीपे तु यज्ञवाटो बभूव ह ॥ २७ ॥ ईजे तत्र स धर्मात्मा विधिवत्पृथिवीपतिः ॥ मरुतः सहितैः सर्वैः प्रजापालै
र्नराधिपः ॥ २८ ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अश्वमेधिके प० संवर्त्तमरुत्तीये चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ५ ॥ युधिष्ठिर उवाच कथं वीर्यं समभव
त्स राजा वदतां वर ॥ कथं च जातरूपेण समयुज्यत स द्विज ॥ १ ॥ क्व च तत्सांप्रतं द्रव्यं भगवन्नावतिष्ठते ॥ कथं च शक्यमस्माभिस्तदवाप्तुं तपोधन ॥ २ ॥ व्यास उवाच
असुराश्चैव देवाश्च दक्षस्यासन्प्रजापतेः ॥ अपत्यं बहुलं तात संस्पर्धंत परस्परं ॥ ३ ॥ तथैवांगिरसः पुत्रौ व्रततुल्यौ बभूवतुः ॥ बृहस्पतिर्बृहत्तेजाः संवर्त्तश्च तपोधनः
॥ ४ ॥ तावतिस्पर्धि नौराजन्मृथगास्तां परस्परं ॥ बृहस्पतिः स संवर्त्तं बाधते स्म पुनः पुनः ॥ ५ ॥ स बाध्यमानः स ततं भ्रात्रा ज्येष्ठेन भारत ॥ अर्थानुत्सृज्य दिग्वासा
वनवासमरोचयत् ॥ ६ ॥ वासवोऽप्यसुरान्सर्वान्विजित्य च निपात्य च ॥ इंद्रत्वं प्राप्य लोकेषु ततो वब्रे पुरोहितं ॥ ७ ॥ पुत्रमंगिरसो ज्येष्ठं विप्रज्येष्ठं बृहस्पतिं ॥ याज्य
स्त्वं गिरसः पूर्वमासीद्राजा करंधमः ॥ ८ ॥ वीर्येणाप्रतिमो लोके वृत्तेन च बलेन च ॥ शतक्रतुरिवौजस्वी धर्मात्मा संशितव्रतः ॥ ९ ॥ वाहनं यस्य योधाश्च मित्राणि वि
विधानि च ॥ शयनानि च मुख्यानि महार्हाणि च सर्वशः ॥ १० ॥ ध्यानादेवाभवद्राजन्मुखवातेन सर्वशः ॥ स गुणैः पार्थिवान्सर्वान्वशो चक्रे नराधिपः ॥ ११ ॥ सं
जीव्यकालमिष्टं च स शरीरो दिवंगतः ॥ बभूव तस्य पुत्रस्तु ययातिरिव धर्मवित् ॥ १२ ॥ अविस्मिन्नाम शत्रुं जित्सवशो कृतवान्महीं ॥ विक्रमेण गुणैश्चैव पितेवासी
त्स पार्थिवः ॥ १३ ॥ तस्य वासवतुल्यो भून्मरुतो नाम वीर्यवान् ॥ पुत्रस्तमनुरक्ताभूत्पृथिवीसागरांबर ॥ १४ ॥

॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥